

Období tříměsíční usilovné práce završili herci Nového divadla v Torontu v pátek 11. dubna úspěšnou premiérou s pěti oponami na plně rozsvíceném jevišti. K radostné atmosféře bezesporu přispěl řízný rytmus polky, kterou ukončili poslední obraz hry protagonisté Martin Kabát (Honza Šmíd) s Káčou (Radka Tamchynová) za spontánního potlesku nadšených diváků.

V té chvíli se zdálo, že děkovačka nevezme konce, nakolik se diváci do dvoučtvrtového taktu doslova zakousli. Přetpěli zavření a otevření opony a setrvalým potleskem si vydobyli další – rozzáření herci na jedné a diváci na straně druhé. Magic-ké sepětí sounáležitosti. Třeba si připadali jako na vesnické tancovačce, anebo je okouzli onen šťastný pohádkový konec, který si nikdy nezapomene vzít na paškál i nějakou tu jadrnou zkušenost ze života? Snad i tato pohádka zobrazila životem potvrzenou zkušenost, kterou definovalo ono "prokletí" manželského svazku na celý život naprosto jasně závěrečnými slovy Martinovými: "Počkej, ty splašená! Prachšakra, Káčo, tak ta komedie vzala takovej nečekaný konec. Loupežníka sem zachránil vod pekla, poustevníka sem zachránil vod pekla a s tebou, Káčo divoká, ho budu mít tedkonec já sám!"

Každá pohádka předkládá moudrost života přenášenou pokoleními. A s ní i slova a idiomy, které dobarvují kraj, odkud povídačka pochází. Mnohá dnes pomalu upadají v zapomnění i v samotné domovině původu, jako třeba slovo palaš (jezdecký meč s jedním ostřím), idiom zatít u pytlíka žilu (už K.H. Borovský v 5. zpěvu v jedné ze svých tří satirických básní Křest svatého Vladimíra, které vznikaly v Brixenu v letech 1852-55, napsal: Ale církevní mašinka/ta se zarazila./ neboť kněžím u pytlíku /zatata jest

žila./ - což znamená prohnat, potýrat, zatnout pohodlí), nebo když Pánbu dopustí i bříkovic spustí (sukovitá hůl - tento výraz nejen Drda používal rád), fortel (zručnost, obratnost), janičár (člen byv. elitní pěchoty turecké), granadýr (granátník) a další.

A tak jsme se dostali k náročnosti jazykové, kterou herci, jejichž pobyt se u většiny z nich nejen v Novém divadle už počítá na nejméně dvacetiletí, museli zdolat doslova s úsměvem na rtech. I když se tvrdí, že nejrychleji se člověk naučí nadávkám, pak tady to tak jednoznačně neplatilo - no, posuďte sami - Sarka Farka: mordhadry krucityrken basamaremetete himlraudon element harantýtutýkvantý piškvonkalibr retetě... anebo Lucius: hama fúje, kapre duro...mala dýke infárnále...tyja trunde hukyďáto. Copak se to normální smrtelník může naučit? A přece naučil. Někteří tak dokonale, že si vysloužili ocenění diváků potleskem na otevřené scéně. Zejména Lucius (Zuzka Novotná) měl tu výhodu správně naštelovanou. Možná to bylo i tím, že si jeho

Režisér Luděk Bogner děkuje hercům za úspěšné představení

více než pohádková, plnil si svůj sen, a své vizi podířil všechno - „to nepotřebuji já“, odpovídal hercům, kteří se bránili, že tu čí onu větu cítí jinak,

neexistuje. I když jsem herce blíže neznal, věřil jsem, že to s nimi udělám. Samozřejmě jsme respektovali, že pohádka se hraje jinak a hovoří se

stanou oponář či kulisáci a že když zazvoní, promění se zase v herce..."

Proutek mávnutí, stalo se. Zda bude Luděk dále kolektivem pracovat, je jisté, ale není znám termín, protože ho čeká jako filmaře neodkladná práce. "Nové divadlo jsou fantastičtí lidé. Měl jsem radost z každé zkoušky, představení je vrchol, kterého mohou dosáhnout. A pak záleží na předvedení, aby se vytvořil řetěz, který do sebe zapadá. A to se to-muto kolektivu daří. Divadlo je zába-va a my jsme dali možnost divákovi po dvě hodiny být ve světě, který už dávno neexistuje..."

A tak, jak nabádal režisér k procítěnému hraní, tak nabádal i k procítěné dikci. "Čeština je vzácný a krásný jazyk, a v českých pohádkách vystupují krásné pohádkové bytosti - vily, hejkalí, vodníci, čerti - s hrčivou souhláskou uprostřed slova. Nikde jinde nemají takové čerty a ani tu hrčivou souhlásku uprostřed, toho je třeba vyu-

HRÁTKY S ČERTEM OKOUZLILY

představitelka roli po devatenácti letech zopakovala? Nevěřte ale, že se nemusela učit.

Ovšem i větná skladba byla zádrhelem v plynulé řeči - a toto dílko bylo napsáno v r. 1942 a ke zpracování si za vzor vzal režisér Luděk Bogner filmovou předlohu z r. 1956.

Když hru nastudovala parta Nového divadla před oním v9ce než dvacetiletím s Ádou Tomanem, Luděk si zahrál s nimi také. Ovšem nyní měl ruce i mysl naprosto stoprocentně zaměstnané - vedle režie si totiž předsevzal, že ta jeho pohádka bude

„to potřebuje pohádka“. Také kulis vyrobil na koleně, namaloval interiéry scén na čtyři velká plátna - hodiny a hodiny klečel na studené podlaze v basementu kostela sv. Pavla v Torontu, aby dal svým předstávám pevný tvar. Tam také vznikaly ty největší kulis - mlýnské kolo, brána pekelná a lesní chalupa loupežníka - přirozeně s problémem je pak přestěhovat.

"Když jsem dostal nápad dělat Hrátky, tak mi bylo jasné, že jediným kolektivem je Nové divadlo, které to zvládne, protože má technický i umělecký základ. Ostatně, jiné tady ani

v ní take jinak nežli v jiném typu her." Původně chtěl Luděk režimovat klasičtější hru Tvrdohlavá žena od J.K. Tyla, "ale na to bychom lidi nesehnali. V Hrátkách je jenom 12 představitelů a to problém nebyl".

Na tvorbu kulis si nezavolal nikoho: "Jsem už takový - než vysvětlím jak a co, mohu to mít hotové. Dopředu domýšlím všechny technické věci a vím, jak budou pracovat, podle toho také vyrábím. Že hra byla náročná na přestavbu, to nikomu v té chvíli na mysl ani nepřišlo. Věřil jsem, že se najdou lidi, z nichž se najednou

Zleva stojící (zadní řada): Karel Tamchyna, Bohdan Zatowkaniuk, Jordan, Kaluzana Matejkovičová. Zleva stojící přední řada: Zdeňka Čermáková, Adriana Kontrová Soudek, Věra Kohoutová, Lenka Nováková, Radka Tamchynová, Martin Bonhard, Petr Kohout, Dagmar Kalovská, Honza Šmíd, Věra Ripplová. Zleva dřepící: Zuzana Borovjaková, Ivo Mejzr, Zuzka Novotná, Dáša Beláčíková, Gabriela Kupčíková, Daniel Myslivce, Leona Rališová a Josef Čermák.

Foto Ladislav Hamváš

Honza Šmíd, Bohdan Zatoňkaniuk, Zuzka Novotná

Petr Kohout a Honza Šmíd

žít."

➤ A toho si také Luděk ve dvou rolích pořádně užil – v nejvyšší čertovské hodnosti Belzebuba i v roli venkovského čerta Omnimora, jemuž byla partnerkou coby Karborund jeho asistentka Dáša Beláčiková (i s potleskem na otevřené scéně). Mnohem více práce nežli kdy jindy měli osvětlovač Karel Tamchyna a zvukař Ivo Mejzr. Jak uvedl zkušený a vynalézavý Ivo, předlohou pro volbu byl film z r. 1956.

„Pro režiséra byl film inspirací pro kulisy, pro mě zase po stránce hudební. Původní záměr použít hudbu z filmu se moc nepovedl, protože to prostě použít možné nebylo. Nakonec jsem vybral zvukové efekty z pohádky S čerty nejsou žerty a z filmu Z pekla štěstí – kupř. ptačí cvrkání, kvákání žab, efekty pekelné apod. Některé jsem stáhl z internetu. Hudbu napísal Bohdan Zatoňkaniuk na míru“. Ivo dnes pracuje s profesionálním softwarem - spouštění efektů je téměř okamžité, což přispívá k plynulé-

mu provedení scény. Měl jich na traku pro tuto pohádku na šedesát. To už mu nezbyvá ani chvilkenka na mrknutí okem vedle. Musí být připravený reagovat na event. změny na scéně i při přestavbě - třeba s prodlováním hudby nebo efektů, kdyby něco. Pozornému divákovi neušlo, že tím úžasným vypravěčem byl gen. konzul ČR v Torontu Vladimír Ruml. Jeho sametový, níže položený hlas byl vstupem do děje opravdu pohádkovým. Sám pohádky miluje, neměl tedy to srdce tuto službu veřejnosti odmítnout. Díky za to.

Asistentka režie Dáša Beláčiková upřímně doznává, že hra byla technicky velice náročná. Nedostávalo se zejména personálu na přestavby scén s objemnými kulisami. Jmenovitě tedy vypsal harmonogram a zodpovědnost za tu či onu přeměnu scény v obrazech, kterých tam bylo jedenáct. To znamená také jedenáct opon. Vše probíhalo tiše a v posledních dvou představeních až rekordně rychle. Největším problémem se zdálo být zavěšení pláten na kovových tyčích. Byla těžká a rozměrná. „Říkala jsem si, že lidé, kteří mají velké úlohy, se potřebují soustředit, ale vypadalo to, že pověstné soustředění na roli nepotřebovali, vládla krásná vstřícná atmosféra, i když mnozí měli povinnosti více.“ Za přínosné ocenila příchod Dagmary Kalové do souboru, stejně jako režiséra, „ale v této hře si zaslouží nesmírnou chválu každý, kdo s námi pracoval.“ Ano i Jordan Petkov, jehož ruce přišly vhod při stěhování a přestavbě, a nebo sestra Zuzky Novotné Zdeňka Čermáková, která právě přiletěla na návštěvu z Prahy.

Ohlas měla pohádka úžasná. Představení navštívili diváci všeho věku,

sociálního postavení i rozličného vzdělání. Nikdo si nechtěl nechat ujít návštěvu do svého dětství, a ještě v tak nádherném provedení.

Poděkovat za herecké výkony znamená vyjmenovat snad všechny, kdož stáli na prknech, která znamenají svět. Ale k těm výraznějším přece jenom náleží procitěné ztvárněná postavy Martina Kabáta (Honza Šmíd), promyšlená role Školastyka (Martin Bonhard), propracovaná postava loupežníka Sarky Farky (Petr Kohout), různé a krásné zpívající Káci (Radka Tamchynová), rozmařilé Princezny Dišperandy (Lenka Nováková), všudypřítomného a ubreptaného Luciuse (Zuzka Novotná), zásluhou Dr. Solferna (Bohdan Zatoňkaniuk), oblíbeného a určité podle představ diváků ztvárněného Anděla Teofila (Zuzka Borovjaková), stejně jako Krále (Milan Chrák), děsivého Strážce pekla (Pepíček Čermák, který si živě vzpomíná na zcela první i druhé provedení). Díky za tvůrčí přístup náleží čertíkům Dáše Kalovské (také jako Mámení pekelné), Gabriele Kupčíkové (která se již dvakrát předtím na scéně projevila), novicům Danieli Myslivcovi (velice vni-

mavý klučina) a Leoně Rališové.

A nesmíme zapomenout ani na Zuzanu Matejkovičovou coby Beliala (a také Mámení pekelné), která, ač narozena se slovenským jazykem, si češtinu krásně osedlala, a obětavou Adrianu Kontrovou Soudek, jejíž sledování textu se nedalo nahradit vůbec ničím (resp. nikým).

K těm, co se na jevišti neobjevili, patří Adéla Kodoňová a Jana Fabiánová, která se zapsala mj. režisérským počínkem v minulé hře Světáci, a která se stačila podílet na kostýmech i při organizování nezbytných věcí za oponou.

A nelze opomenout tradiční kolorit pichlikovských koláčků...

Byla to práce tvrdá, ale krásná. Vyžádala si stovky hodin a tisíce kilometrů, ale stála zato. Také díky Vám, naše milé obecenstvo. Vaše pochvala je naší největší odměnou. Vězte, že už dnes se pracuje na další hře. Zatím je ještě v tužce režisérky Brigity Hamvašové. Těšíme se na ni s vámi.

Představení mělo tři reprízy a uváděly jsme je v Maja Prentice Theatre v Mississauze, kde se nanovo setkáme na podzim.

Text a foto Věra Kohoutová

ENJOY LIVING IN UNITS SURROUNDED BY ACRES OF PARKLAND! MASARYKTOWN TORONTO

Call Louise Miskew, Broker Re/Max Rouge River for full details on all of these great units! 416-543-8544, www.louiseiskew.com. Experience YOU can count on. I am never too busy for your telephone - the heart of my business!

\$199,000.00 - Affordable yet spacious! Lovely 1 bedroom unit with walk out to terrace style balcony ideal for someone who loves to "walk out from their unit". Modern kitchen, hardwood floors, overlooks living & dining room. Large master bedroom with ample closets. Ensuite laundry; all this on pet friendly floor!

\$242,000.00 - Spacious 2 bedroom unit situated on a non-pet floor. This unit features master with full 4 pc ensuite, 2nd good size bedroom plus ensuite laundry and storage area. Juliette balcony facing east make's this unit sunny & bright! All units come with indoor parking and storage unit. Building amenities include: 2 storey atrium, Guest suite, library, exercise room and numerous outdoor terraces... Welcome home to Masaryktown! Must be 55+.

\$224,900.00 - Spectacular view from south facing large balcony! Spacious 1+1 unit in this "building with a community feel". Modern kitchen overlooks living & dining room; spacious master with oversize double closets and walk thru to bath.

Velikonoce jsou za dveřmi a děti České a Slovenské školy je vítají tradičním způsobem: malovanými vajíčky, pomlázkou a drobnými čokoládovými zvířátky. Ve třídách vládla příjemná atmosféra, děti se těší na hledání dobrot v košíku na zahradě a na velikonoční koledu.

SATURDAY 14. JUNE 7.00 P.M. PRAQUE RESTAURANT DINNER FROM 5.30 P.M.

PRAGUE RESTAURANT

NOVA VIZE

NOCTURNES IN THE CITY

SAVE OUR PARK

AMAZING SHOW & DANCE

Řtanci a poslechu budou hrát a zpívat

ELISKA LAITAVEC

JAN VACULIK

LENKA NOVÁKOVÁ

MARIETA SLEPCIKOVÁ

DUKES OF HARMONY

KAREL VETROVSKÝ

B.J. JOZIN

JARO/CELLO & TEDD

MILAN BUCIL

BOHDAN ZLATOKANIUK

Ve výtezek z akce jde na zachranu stromu v parku

Vstupné je dobrovolné. Doporučený příspěvek alespon \$ 15.00

Rezervace - Restaurace Praha Masaryktown 416 289 0283

SPECIAL PRICING ON THE FOOD